

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקפד ♦ שנה יב

פ' יתרו ♦ שבת קבה"ת ה'תשפד

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים
למשה ולישראל עמו וגו'

ופירש רש"י מה שמועה שמע ובא קריאת ים סוף ומלחמת
עמלק, והקשו המפרשים למה נקט רש"י שני הדברים האלו, הלא
בעצם מה שהכתוב מסיים "כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" לא
מזכיר לומר שעל זה הוא בא, וגם צריכין להבין למה בעצם הוא
בא למדבר ולשם מה הוא בא, ובפסוק (יח, ה) כתוב ויספר משה
לחותנו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים וגו', ואם כמו שכתב
רש"י ששמע קריאת ים סוף ומלחמת עמלק, ומה הוסיף לו משה
לספר את כל אשר עשה ה' וכו'.

ונראה לומר באופן כזה שמה שכתוב רש"י מה שמועה שמע
ובא שכוונתו לומר דאין הכי נמי ששמע מיציאת מצרים, ואם נגיד
כמו שיש אומרים בגמרא שבא יתרו אחר מתן תורה ובכך שמע גם
זאת, אלא שכוונת רש"י לומר איזה דבר גרם ליתרו שיבוא, כי היה
יכול להשאר שם במדין ולעבוד את ה' שם כי בכל מקום מוקטר
ומוקדש הוא לה', ואדם מכבד את מקומו ולא המקום ומכבד את
האדם.

אלא רש"י רצונו לומר ששני הדברים האלו דהיינו קריאת ים
סוף ומלחמת עמלק הם גרמו שהחליט יתרו לבוא למדבר למשה
רבינו, ולכן אפשר לומר שיתרו ראה דבר הנגדי מצד אחד ראה
קריאת ים סוף, ניסים גלויים, שהיה שם, ומצד שני ראה מלחמת
עמלק, שהע"ז עמלק להלחם בישראל ואף שהחלישו את עמלק,
מכל מקום נשאר עמלק עד שה' יתברך ימחוק שמו לעולמים, ולכן
תמה יתרו שאיך יתכן כזאת, ולכן בא למשה ולישראל לשאול
ולהבין, וזה שהכתוב "ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה
השם" לפרעה ולמצרים על אודות ישראל, וזה הכוונה על קריאת
ים סוף, ואת כל התלאה אשר מצאתם בדרך, זה קאי מלחמת
עמלק שכתוב אשר קרך בדרך, אבל ויצילם ה' כלומר שאמר משה
ליתרו שתדע שגם את עמלק ואת המלחמה שעשה על ה' ועל
ישראל הכל הוא עשה ה' שברא את העולם ונעשה הכל מחטא
אדם הראשון שמעורב טוב ורע ולכן אע"פ שהיה קריאת ים סוף
ניתן רשות לעמלק להלחם בישראל, וגם כן זה עשה ה' מכיון שרפו
ידיהם של ישראל מתורה וגם שהיו ברפידים מלשון פרידות שלא
היה האחדות כמו שצריך, ולכן יבוא עמלק וילחם בישראל.

וגם יתכן לומר שהכוונה ששמע יתרו מלחמת עמלק וקריאת
ים סוף, דהיינו שיתרו חשב שהטבע נמסר להעולם ואין על זה
השגחת השם בפרטיות ורק הניסים היוצאים מדרך הטבע זה הוא
רק מעשה ה' ולכן תמה איך יתכן שגם מלחמת עמלק עשה
הקב"ה בהשגחה פרטית, כי מלחמה נראה לכאורה שזה דרך
הטבע והוא חשב שזאת לא הוא מאת ה' בהשגחה בהשגחה
פרטית, ולכן בא לשאול למשה ולכן כתוב ויספר משה לחותנו את
כל אשר עשה ה' וגו' שהכל מאת ה' הטבע והניסים הכל שוים הם,
רק שהקב"ה מנהיג עולמו בדרך הטבע שיהיה לאדם בחירה אם
לטוב שיודע שהכל מאת ה' ואז יעשה רק טוב אבל אם לא יאמין
כמו שצריך אז הוא פתוח לעשות עבירות ולכן כתוב בחז"ל שבא
חבקוק הנביא והעמידו באחת צדיק באמונתו יחיה, שע"י האמונה
יכול לחיות חיי תורה ומצוות.

המשך בעמ' ב

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

וישמע יתרו (יח א-ה)

רש"י ז"ל הקשה והביא דברי רבותינו בגמרא בזבחים (קטז א),
מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

וצריך להתבונן מה בעצם שאלתו של רש"י הק', הרי נאמר בפסוק
זה במפורש כי יתרו שמע כי ד' הוציא את עמו ממצרים. אם כן
מהו החידוש בדבריו?

ועוד יש להבין - מדוע חשבה פרשת יתרו כמבוא לקבלת התורה
ועשרת הדברות? בפרט למ"ד קודם מתן תורה בא.

אלא שברור מה יתרו שמע, זו אותה שמועה ששמעו כל העמים
על קריאת ים סוף וכו'.

אלא שרש"י רצה להבין מה הביא את יתרו לבא. "שמעו עמים -
ירגזון" - כולם שמעו, נבהלו, פחדו אך לא באו. העמים שמעו אבל
לא הפנימו. יתרו שמע, הסיק מסקנות ואף בא.

לכן אמר לו יתרו "אני חותנך יתרו בא אליך" - לא כמלווה לאשתך
- בתי, ולבניך - שהם נכדי אלא דע לך שבאתי אליך, לכרוע ברך
בפני אלוקיך ולהכניע עצמי בפני שליחו צדיק הדור.

ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה (יט, ח). דרש
רבי סימאי: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו שישים
ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני
כתרים - אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל,
ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום (שבת פח, א).

'מקשים העולם' מדוע להנחת הכתרים על ראש ישראל הספיקו
שישים ריבוא מלאכים, ואילו להסרתם מראש ישראל לאחר
שחטאו היה צורך במאה ועשרים ריבוא מלאכים?

התוספות (שבת פח, ד"ה ירדו) מיישבים זאת על פי הכלל "גדולה
מידה טובה ממידת פורענות", ולכן מלאך טוב יכול היה לקשור ב'
כתרים אולם מלאך חבלה לא היה לו כח להסיר כתר אחד.

רבינו האור החיים הק' בספרו חפץ ה' על הש"ס מבאר באופן
אחר: יתכן שגם מצד אמירת נעשה ונשמע, אף אם לא היו
מקדימים את ה"נעשה" ל"נשמע", היו זוכים לכתרים. אולם הרי
ידוע הכלל שאין מלאך אחד עושה ב' שלחיות", ואם כן לכאורה
לא יתכן שמלאך אחד יניח שני כתרים משונים זה מזה - אחד

כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע", ולכן דקדק בלשוננו ואמר
"בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, כי ה"נעשה" כשלעצמו

כבר מחייב גם את השמיעה, כי אי אפשר לעשות בטרם שומעים
איך ומה לעשות, ואם כן במצב זה השמיעה והעשייה הם דבר
אחד, ולכן הספיק מלאך אחד לכל שני כתרים ובסך הכל שישים
ריבוא מלאכים. אולם כאשר חטאו ישראל, היה צורך במלאך נפרד

לכל כתר, כי עתה אין לא שמיעה ולא עשייה, ואם כן הם שני
עניינים נפרדים - הזקוקים לשני מלאכים שונים ... עוד יכוין
הכתוב על זה הדרך ועתה אם שמוע פירוש תכינו עצמיכם לשמוע
אני אשמיעכם את קולי פירוש שלא אדבר עמכם על ידי שליח, גם

רמז כי באמצעות שישמעו הדברים ממנו יתברך משמיעה אחת
ישמעו עוד שמיעות רבות, על דרך אומרו (תהלים סח) ה' יתן
אומר המבשרות צבא רב ותדלה נפשם מים חיים חכמה ותבונה,

וזה שיעור הכתוב אם שמוע פירוש שמיעה שממנה תשמעו עוד
שמיעות רבות היא שמיעה בקולי, והוא אומרו תשמעו בקולי.

שמיעות רבות היא שמיעה בקולי, והוא אומרו תשמעו בקולי.

ומה שאמר הכתוב יתרו חותן משה, פירש רש"י "כאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך, ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו שנאמר וילך משה וישב את יתרו חותנו עכ"ל, וצריך להבין מה הוא כוונת רש"י שמשה היה תולה הגדולה ביתרו, ויתרו היה מתכבד במשה, ולמה כתב כאן היה יתרו מתכבד במשה, ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו, ולמה רק לשעבר היה משה תולה וגו' ולמה יתרו רק עכשיו מתכבד במשה.

ונראה לומר באופן כזה דיודע שיש מחלוקת בגמרא מסכת ברכות (דף לב) דרבי יוחנן סובר שצדיקים גמורים הם יותר גדולים מבעלי תשובה ורבי אבהו סובר שבעלי תשובה הם יותר גדולים מצדיקים גמורים, ונחזי אנן מי היה גדול משה רבינו הצדיק, או יתרו הבעל תשובה [ומדובר רק מענין הצדקות של משה רבינו משא"כ בנבואה הלא פסוק מפורשת הוא בתורה שלא קם נביא כמשה] ולכן זה מחלוקת בגמרא, ולפי זה אפשר לומר על מש"כ רש"י דלשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו וגו' משום שמשה היה סובר שבעלי תשובה יותר גדולים מצדיקים גמורים וכשיטת ר' אבהו הנ"ל, וגם יתרו היה סובר כן שהוא יותר חשוב ממה מכיון שהוא בעל תשובה שעבד כל העבודה זרות וחזר להאמת להאמין בבורא כל העולמים, אבל מכיון ששמע יתרו את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו וגו', ראה שמשה יותר גדול ממנו וזה מכיון שהוא צדיק גמור ולכן בא למשה להיות במחיצת הצדיק האמת והצדיק הגמור, וזה מה שכתב רש"י דכאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך ורוצה אני להיות בקרבתו של חתני הצדיק שהוא יותר גדול ממני שאני רק בעל תשובה, אבל משה רבינו מחמת ענותנותו לא סבר שהוא צדיק גמור שכתוב אל תאמין בעצמך ואף אם נגיד שמשה ידע באמת את מעלתו שהוא נביא ה' ואב לנביאים וצדיק גמור, מכל מקום סבר שיתרו יותר גדול ממנו מכיון שיתרו הוא בעל תשובה ובעלי תשובה הם יותר גדולים מצדיקים גמורים וכסברת ר' יוחנן בגמרא הנ"ל.

מעמד קבלת התורה ועשרת הדברות

והנה בפרשתינו מובא מעמד קבלת התורה ועשרת הדברות ולכן נעסוק קצת בענינים האלו להבין דברי התורה לפי ענ"ד בדרך אפשר ויעזור ה' שנזכה לכוין האמת בפסוק (יט, יז) "ויצא משה את העם לקראת האלוקים מן המחנה ויתייצבו בתחתית ההר" ופירש רש"י לפי פשוטו ברגלי ההר, ומדרשו שנתלש ההר ממקומו ונכפה עליהם כגיגית עכ"ל, וגם בעל הטורים כתב שנתלש ההר ממקומו ונעשה כהר על גבי הר, אלא דדייקי מהכתוב דכתיב "בתחתית ההר" ולא כתוב "תחת ההר" שמשמעו שהעם היו בתוך תחתיתו, ובכך משמיענו הכתוב שנכפה עליהם כגיגית שהוא כלי גדול העשוי להטיל בו שכר והיתה הפוכה וכיסה את העם, ובעל הטורים הוסיף שנעשה ההר כהר על גבי הר, כלומר שנחלק ההר לשנים ונעשה הר על גבי הר ובגמרא (מס' שבת דף פה) איתא שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם (כלומר בתוך ההר) תהא קבורתכם.

והקשה התוס' הלא כבר הקדימו לומר נעשה ונשמע ולא היה צורך בכפיית ההר, ותימצו דשמה יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצתה נשמתן, כלומר שהכפיה היתה נחוצה דשמה יחזרו בהם כשיראו את האש הגדולה שהיתה בשעת המעמד, אשר גרמה לנשמתם לפרוח באופן זמני מגופם.

ובדעת זקנים מבעלי התוס' תירצו כי כשרצה הקב"ה ליתן תורה לישראל אמרו כמה תורות יש לך, אמר להם אחת שבכתב ואחת שבעל פה, אמרו לו שבכתב אנו מקבלים של בעל און אנו מקבלים, מיד כפה עליהם ההר כגיגית, ולא פירש למה לא רצו תורה שבע"פ, ובמדרש תנחומא כתב גם כן כך שלא רצו התורה שבעל פה, משום שלימודה ושמירתה דורשים עמל ומשמעת עצומים, ולכן היתה נדרשת כפיה על התורה שבעל פה.

והנה כל זה קשה לפי הגמרא והמדרש שכתבו שהקב"ה כפה את ההר על ישראל [ולא כתבו שנתלש כרש"י ובעה"ט הנ"ל] ולכן קשה דמכיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע מקודם לזה, לא היה

צריך הכפיה של ההר כלומר הכפיה של הגיגית שכפה ה' עליהם ואמר להם אם תקבלו מוטב ואם לא שם תהא קבורתכם ותימצו כנ"ל או כהתוס' בגמרא, או במדרש תנחומא ודעת זקנים מבעלי התוס'.

ואבל לענ"ד אפשר לומר שרש"י הק' שכתב שנתלש ההר וגו' ונכפה עליהם, ולא כתב שהקב"ה כפה אותו עליהם, אפשר לומר ולתרץ קושית התוס' שבאמת לא היתה כפיה מאת ה' וגם לא היה צורך בכך מכיון שהקדימו נעשה ונשמע לא זה היה מעשה שטן כי ההר מרמז להיצר הרע וכמו שכתוב בגמרא שהיצר הרע נדמה להם לעתיד לבוא להר וצדיקים בוכים איך יכלנו לנצחו, ולכן כאן השטן שהוא היצר הרע שהוא מרומז במילת ההר, והוא נתלש מעצמו, ונכפה על ישראל הק' שאמרו נעשה ונשמע, ולא רצה היצר הרע להניח לישראל לקבל התורה אבל ישראל "התייצבו" אף שהיו בתחתית ההר ולא הניחו את עצמם להיות נכפה עליהם הר כגיגית ויצאו משם לקבל את התורה הק' בשמחה ובחזרה וכמו שאמרו מקודם נעשה ונשמע והתגברו על היצר הרע שרצה שיהיו בתחתית הר ושלא יקבלו את התורה הק', ולפי זה לא יקשה קושית התוס' והמדרש תנחומא.

ועוד אפשר לתרץ את קושית התוס' והמפרשים לשם מה היה צורך לכפות ההר עליהם שכבר אמרו נעשה ונשמע, ובאמת אם נראה בפסוקים בפרשה שלנו בפסוק (יט, ח) ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה וגו' וגם בפסוק (יט, יז) ויוצא משה את העם לקראת האלוקים מן המחנה ויתייצבו בתחתית הר, ולכן בפרשת משפטים (כ, ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, בכל אלו הפסוקים אנו רואים שלא כתוב ישראל או בני ישראל אלא כתוב "העם" והעם הוא מרמז על הערב רב, וכמו שכותב האור החיים הק' בפרשת בשלח על הפסוק ויהיה בשלח פרעה את העם וגו' שהקשה למה אמר הכתוב לשון צער ש-ויהי הוא לשון צער, כאן שהוא מקום גילה ורינה, ועוד קשה למה כינה לומר שפרעה שלחן ולא אמר שאדון כל המעשים הוא הוציאם ממצרים ומתרץ על דרך אומרם ז"ל (הזוה"ק) כי כל מקום שכינה ישראל בשם עם ירמוז על הערב רב, ולזה תמצא בענין זה שלפעמים מזכיר שם העם, ולפעמים מזכיר בני ישראל דכתיב וחמושים עלו בני ישראל וגו', הרי זה מראה באצבע כי "העם" לא מבני ישראל המה.

ואמרו ז"ל במדרש כי השחתת ישראל במדבר זה הוא מסיבתם, שהם אמרו נתנה ראש ונשיבה מצרימה, והם אמרו עשה לנו וגו', וזה הוא אומרם ויהי צער גדול לשונאיהם של ישראל בשלח פרעה את העם, פירוש ערב רב ששלחם פרעה וכו' שכלומר שהעם הערב רב גרמו כל הצרות לישראל ולכן נכתב "ויהי" ולכן אפשר לומר גם כן שהעם זה הערב רב והם אמרו "נעשה ונשמע אבל ישראל הק' לא צריכים לומר כך כי כמו בן חביב וצדיק עושה הכל גם מה שלא ציוה אותו אביו ולא מחכה שהוא יצוה אלא עושה מה שיודע שאביו רוצה בכך וגם אם יצוה לו אביו מה לעשות לא צריך שיענה שהוא יעשה כך אלא שזה מובן מאליו, והבן רץ תיכף לעשות רצון אביו, וכמו כן כאן כשישראל הק' שמעו שהשי"ת רוצה ליתן להם התורה לא היו צריכים לומר לה' כי נעשה ונשמע כי זה מובן מאליו מבלי שיגידו בפה, ורק העם דהיינו הערב רב הם אמרו נעשה וגם נעשה ונשמע, ולכן היה חשש שיחזרו משה מפני שיראו את האש הגדולה וכמו שכתב התוס' הנ"ל.

ולפי זה מתורץ הכל כפתור ופרח בעז"ה ואף שלכאורה משמע שישראל אמרו נעשה ונשמע וגם הכפיה היה על ישראל אבל יש רשות לכל אחד מישראל לדרוש פשט בכתובים בתנאי שלא יסתור ההלכה וכמו שכתב האור החיים הקדוש בהקדמתו לספרו ובכמה מקומות בספרו הק'.

...שהקריאה תעורר הזמן ונזכה כבר לבנין בית מקדשינו ותפארתינו ע"י משיח צדקינו בקרוב ממש מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

לע"נ
הרה"צ ישראל זצ"ל
ב"ר אליעזר ליפמן ז"ל
רוחנצוויג
נלב"ע כב שבט תש"ן

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יחיאל יהושע ז"ע
בן הרה"ק ירחמיאל צבי זצ"ל
מביאלא
נלבע כא שבט תשמב
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לעילוי נשמת
הרה"ח יחיאל מאיר ז"ל
בהר"ר משה אליעזר ז"ל
מרת ברינדיל ע"ה
בת הר"ר יהודה מנחם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

נעימות חיים

מדוע אין חזרת הש"ץ בתפילת ערבית

מעשה ופעם הגיע רבי הירש מפראובה לקאצק בערב ראש השנה ומיד נקרא לחדרו של הרה"ק השרף הגדול מקאצק זיע"א שפנה אליו ואמר: הירש, יש לי שלוש קושיות: א. מדוע לא תקנו חזרת הש"ץ בתפילת מעריב. ב. בערב יום כפור בתפילת המנחה אומרים וידוי בתפילת הלחש, ואילו בעת חזרת הש"ץ אין וידוי. ג. בתפילת הלחש ביום כפור תקנו את אמירת הוידוי בסוף התפילה, ואילו בחזרת הש"ץ תקנו לומר את הוידוי באמצע התפילה, מה טעם ושינוי כאן.

עמד רבי הירש ושתק. ואילו הרה"ק המשיך: בשלהי מסכת ראש השנה (לג): שינו: רבן גמליאל אומר, שליח ציבור מוציא את הרבים ידי חובתו, ובגמרא (לה.), אמר רב אחא בר עזריא אמר רבי שמעון חסידא, פוטר היה רבן גמליאל אפילו עם שבשדות. ושוב קשה לי, מה פירוש 'עם שבשדות', הלא בימים נוראים בא אפילו המוכסן הנידח ביותר לתפילות.

רבי הירש עמד ושתק, והרה"ק המשיך ואמר: אני חושב כי 'עם שבשדות' מתכוונים למתים המוטלים בשדות, וכך אפשר לתרץ הכל. הקושיה הראשונה: מדוע לא תקנו חזרת הש"ץ בתפילת מעריב שוב אינה קושיא, תפילת ערבית הלא היא רשות, ואין דבר שברשות אצל מתים. הקושיה השנייה: מדוע אין וידוי בעת חזרת הש"ץ בתפילת מנחה בערב יום כפור, גם היא אינה קושיא, כי הלא למה תקנו וידוי בתפילת מנחה בערב יום כפור, אמרו כי אולי יחנק האדם בעת הסעודה המפסקת והמתים אינם אוכלים ואין אצלם חשש זה. הקושיא השלישית: מדוע קבעו את הוידוי בתפילת הלחש בסוף התפילה ואילו בחזרת הש"ץ באמצע התפילה, גם היא אינה שוב קושיא, כי מה טעם קבעו את הוידוי בסוף תפילת הלחש, שמה פגם בתפילה עצמה ואילו המתים לא יפגמו בתפילה. וסיים הרה"ק: הירש, אתה מאריך בניגונים עד שהציבור שוכח להגיד 'ברוך הוא וברוך שמו' וגורם רעות למתים.

(ספיר ויהלום פר' ויצא תש"פ - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

בניני חיים

וישמע יתרו (יח, א)

שבע שמות נקראו לו... יתר על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'ואתה תחזה'. יתרו לכשנתגיר וקיים המצוות הוסיפו לו אות אחת על שמו. (רש"י) אמר החידושי הרי"ם זי"ע, יתרו היה ענוותן גדול ולכן קרא את עצמו יתר, לציין שהוא הרגיש את עצמו למיותר לגמרי, כאדם שאין בו שום תועלת. הוסיף לו הקב"ה אות על שמו וקרא לו 'יתרו', שההרגש שהוא מיותר היתה רק שלו, אבל האמת אינה כן, כי היה משכמו ומעלה. (ילקוט מאיש לרעהו)

וישמע יתרו

מה שמועה שמע ובה קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ופלא היא האם קבלת התורה לא שמע, אלא שרש"י בא לומר שמה שהביא אותו למסקנה לבוא, זה דווקא הדבר שבא עם מסירות הנפש. (רבינו אור אביגדור זי"ע)

וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר

דע"י התורה אדם בא לידי דביקות, וזהו את כל הדברים לאמר אנכי ה', הוא הדביקות והאמונה

(נועם אלימלך)

מארץ מצרים מבית עבדים

שהוא תכלית שני היציאות, שיגמור רק לעתיד, לכן ר"ת מארץ מצרים מבית עבדים כמספר קץ, וס"ת כמספר תקע, מבית עבדים עם האותיות והכולל כמספר בשופר שהוא תקע בשופר גדול, שהוא לעדן קץ במהרה

(אדמוה"ז זי"ע ב' שומר אמונים)

לא תעשון אתי אלהי כסף וגו' מזבח אדמה תעשה לי.

ירמז הכתוב שלא יעסוק האדם בתורה ומצוות אך ורק כאשר יש לו חשק וכיסופין לעבודתו ית', וכן בזמן שיש לו כסף וזהב בהרחבה. וזהו לא תעשון אתי אלהי כסף לשון כיסופין, רק בשעה שלבכם נכסף, אלא מזבח אדמה תעשה לי, אפי' בימי הקטנות שלב האדם אטום כאדמה ושרוי בקטנות ובחשכות, מכל מקום יעבוד את בוראו, וזה יהיה חשוב וחביב ביותר לפני יתברך שמו, כמ"ש (ילקוט קהלת, רמז תתקס"ז) תורה שלמדתי במסתורין היא עמדה לי.

(כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים)

כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים (כ, ז).

פירוש, כי זה שאמר הקדוש ברוך הוא בעצמו אנכי ולא יהיה לך, נרשם ונחקק בלב כל איש ישראל, עד שאפילו הקל שבקלים מוסר נפשו על קידוש שמו יתברך. וזה לבעבור נסות, שתעמדו בניסון. (קדושת לוי)

עובדות חיים

כבד את אביך ואת אמך (כ, יב)

הרה"ק האמרי אמת זי"ע אמר פעם לאחד ממקורביו שמובא בספרים (חרדים פרק סא) שבהגיעו לגיל מצוות, צריך כל יהודי לבחור לכל הפחות מצות עשה אחת ומצות לא תעשה אחת, ולקיימן בשלימות, בכל מצב, אפילו אם הדבר דורש מסירות נפש. הוסיף הרבי, "אני קיבלתי על עצמי את העשה של 'כבד את אביך ואת אמך', ואת הלאו של 'מדבר שקר תרחק'. נשאל הרבי מדוע ראה לבחור באלו דווקא, והשיב כי המה הקשות ביותר. (ראש גולת אריאל)

לא תחמוד (כ, יג)

הרה"ק מרופשיץ זצ"ל אמר: לעתיד לבוא ישב המשיח באולם גדול ויבקש מכל אחד להניח את צרור צרותיו ועושרו. לאחר מכן יכניס כל אחד לפי תורו ויאפשר לו לקחת איזו חבילה שהוא בוחר, ולאחר שכל אחד סוקר את החוץ והעשירות המצויים לפניו, בוחר הוא את הישן והמוכר, את החבילה שלו, אותה הניח לפני רגע.

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א
מו"צ ק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

שאלה: מי שאשתו אינה יכולה להוליד באופן טבעי רק על ידי ניתוח, האם יקיים הבעל המנהג לקנות פתיחת הארון בחודש התשיעי.

תשובת הגאון רבי יקותיאל ליברמן שליט"א בספרי גם אני אודך: לפי הטעמים שלמנהג פתיחת ההיכל שמבואר בספרים, נראה דגם בלידה שלא באופן טבעי יש לקיים מנהג זה. – דמקור מנהג פתיחת הארון הקודש כשנכנסה האשה בחודש התשיעי, הביא הכף החיים (קלד, יב) מהחיד"א בעבודת הקודש (מורה באצבע סימן ג אות צ) שכתב שהוא מנהג יפה ויש לו סמך על דרך הסוד, וכ"כ בספרו לדוד אמת (סימן ב אות ג), ובהגהות שם מבעל הבני יששכר כתב רמז על זה, וז"ל: בנוסח אנשי כנה"ג "בחכמה" פותח "שערים", ולמילדת קורין חכמה, הבן ע"כ.

ובספר חיים להגה"ק רבי חיים פלאג' זי"ע (סימן א אות ה), מתרעם על הנהגין לעשות רק פתיחת ההיכל בחודש התשיעי לעיבורה ומניחין ההיכל פתוח, וכשמחזירין הס"ת נמנעים מלסגורו, שאין טעם בזה, רק כיון שהתחיל במצוה צריך שיסגור גם ההיכל שזה כבוד הס"ת. ועוד שכשם שעושה סימן יפה למבני רחמים דיפתח ה' את רחמה, כמו כן יעשה סימנא טבא דאחר הלידה יסגור ה' בעד רחמה, עיי"ש. – ופשוט דצריכה לרחמים קודם הלידה ואחרי הלידה בכל צורת לידה שהיא, בין באופן טבעי ובין שלא באופן טבעי.

נפלאות חיים

הרה"ק יהושע מבעלזא זיע"א

כג שבט

ביקש הוא לגשת אל הרבי ולהתברך מפיו. במקום שכלו כל הקיצין- עדיין ניתן בכוח האמונה להושיע. "רבי!" קרא ר' שמחה אל הצדיק, שזה עתה הוכתר לאדמו"ר. בבכי מר סיפר על בנו שהתעורר בפתאומיות, ועל ייאושם של הרופאים. "וכי מלאך ה' אני?! וכי תחת אלוקים אני?! הייתה תגובתו של הרבי. ר' שמחה לא נבהל. "רבי, אני אספר לכם סיפור, ואז הרבי כבר לא ידחה אותי".

וכאן פתח וסיפר: "ילד קטן היה שמחה, כאשר אביו הוביל אותו אל ה"שר שלום" מבעלזא, כדי שיבחן אותו בלימוד. שמחה הרצה את דבריו בשטף, ועמד בבחינה בשלמות. בחדר נכחה הרבנית הצדקת מרת מלכה. מלכה פרצה לפתע אנחה, השוברת חצי גופו של אדם. "על ולמה את נאנחת?" שאל אותה בעלה בפליאה. והיא השיבה: "הי רצון שאזכה לבן נוסף, כמוהו!" – וכוונתה על הילד שמחה. "אל תדאגי" – השיב הרב, "ייוולד לך בן שיאיר על פני תבל וקצויו ארץ... ואז נולד הרבי" – המשיך ר' שמחה בסיפורו. "ואני לא שכחתי את הדברים הללו, אשר וחוקקים על לבי שנים רבות. הנה רואה אני כי התגשמה ברכת אביו הקדוש, והוא זכה לבן שמאיר את העולם... ולכן אבקש שהרבי ירפא את בני!". "אם כן הדבר- אמלא את בקשתך!", קרא הרבי, "רק אל תגלה זאת לשום אדם!" נטל הצדיק את מטפחתו, העביר אותה על עיניו של הילד – ומיד חזר אליו מאור עיניו! אי אפשר לתאר את שמחתם של האב והבן. כל אנשי העיר השתתפו בכל לבם בשמחה הגדולה. מאז התפרסם שמו של הצדיק כאיש מופת, עושה נפלאות בקרב הארץ.

באחד הימים הגיעה אשה ממצרים הרחוקה אל הרה"ק יהושע מבעלזא זיע"ע (יא"צ כג שבט), וסיפרה, כי בנה יחידה ל"ע חולה מאוד, עד שהרופאים התיאשו מחייו. "ה' יתברך ישלח דברו וירפאהו" – אמר לה הצדיק. כאשר יצאה מן הקודש פנימה, סיפרה לנוכחים את דברי הרב. "אל תוותר. שובי אל הרבי, ובקשי ממנו שיבטיח לך כי בנך יבריא מחוליו! עלייך לעמוד על כך שתקבלי הבטחה ברורה מהצדיק!".

נכנסה האשה שוב אל הרבי. אך הפעם ביקשה: "שהרבי יבטיח שהילד יבריא!". לאחר דקות אחדות ענה לה הצדיק: "בואי מחר". השעות נקפו, והלילה ירד. הגבאי עמד כהרגלו על משמרתו, סמוך לחדר קודשו של הרב. לפתע נשמע קול אדם הבוקע מתוכי חדרו של הרבי. הוא חידד את אוזניו, מתאמץ לשמוע האם הן אינן מטעות אותו. ושוב הקול נשמע בשנית. "מי נמצא שם?!", תהה, "ואיך הוא נכנס לכאן?!". הוא התקרב אל הדלת והציץ פנימה. סקר את החדר והתבונן, מבקש למצוא את האיש, שנכנס אל הרבי באמצע הלילה, מבלי שהוא יבחין. אך הוא לא ראה איש. ושוב נשמע קולו של הצדיק: "האם אתה מסכים לפשרה?" – "כן" – השיב הקול האלמוני.

הגבאי שפשף את עיניו, אך לא ראה איש. אולם הרב חזר ללימודו והקול פסק. למחרת הגיעה האשה אל הצדיק. "האם את עשירה?" התעניין הרבי. "כן" – השיבה. "במה את עוסקת?" הוסיף הצדיק לשאול והיא ענתה. "האם היו לך שותפים במסחרך?" – חקר הרבי. "כן". "האם השותף חי?" – "לא". "ואשת השותף חיה? והאם היא בעלת אמצעים או ענייה?" – "היא חסרת אמצעים".

"ובכן" – אמר הרבי. "דעי לך, כי בעלך ובעלה של האשה היו בעבר שותפים, ובעלך נשאר חייב לו סכום כסף, ולפיכך, התעורר קטרוג מלמעלה על משפחתך. עתה שלמי לאשתו של השותף את סכום הכסף, התרעומת שלו תסור מעליך ומעל בנך, וחיה יחייה!". כעבור תקופה הגיע מכתב ממצרים לבעלזא, ובו ההודעה המרנינה מאת האשה: "בני הבריא לחלוטין.!!!"

האסון נפל על ר' שמחה ביום בהיר. בנו, נחום, ללא כל סיבה הגיונית חדל לפתע לראות. בצר לו פנה אל גדולי הרופאים למצוא מזור, ותרופה לבנו, אולם ידם קצרה מלהושיע. הם עצמם, הרופאים, לא מצאו את הגורם, שהוביל לעיוורונו של הבן, כל הבדיקות היו תקינות. הסיפור למעשה אירע אך ימים אחדים לאחר פטירת האדמו"ר שלום רוקח. בני הקהילה חשו יתומים, אולם התנחמו בבנו החמישי של הרב, הרי הוא הצדיק ר' יהושע. מעמד ההכתרה היה מרגש ביותר. בין הנוכחים ניתן היה לראות את ר' נחום, האוחז בידי בנו העיוור.

קול קראלי - 074-7962278

פרנס השבוע

הרה"ג **חיים מאיר ברלין שליט"א**
לרגל שמחת נישואי הבת

עב"ג החתן בהרה"צ **יוסף בידרמן** בשעטומ"צ
יה"ר שירוה רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יו"ח

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד

טל. 055-6798152

באימייל: 8659931@gmail.com

לעילוי נשמת

מרת **אלטע רבקה פיליפ** ע"ה
בן הרב דב ארי' כהן זצ"ל
נלב"ע ד שבט תשפ"ד
ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת

מרת **עישה ארזואן** ע"ה
בת פרחא ע"ה
נלב"ע יז שבט תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה

לזכר עולם יהיה צדיק אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק **יצחק צבי משה** זצ"ל
ברא כרעא דאבואה
אדמו"ר **אביגדור מוזס** זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת

הרבנית **רייזל ראטה** ע"ה
בת הרב שמואל אהרן ז"ל
נלב"ע י"ז טבת ה'תשפ"ג
ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ **מרדכי** זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה